

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

N U T A R I M A S
DĖL MIŠKŲ PRIEŠGAISRINĖS APSAUGOS TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

1995 m. balandžio 7 d. Nr. 500
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos miškų įstatymo 21 straipsniu, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Patvirtinti Miškų priešgaisrinės apsaugos taisykles (pridedama).
2. Pripažinti netekusiu galios Lietuvos Ministrų Tarybos 1971 m. rugpjūčio 17 d. nutarimą Nr. 343 „Dėl priemonių priešgaisrinei miškų apsaugai stiprinti“ (Žin., 1971, Nr. 26- 197; 1977, Nr. 28-375; 1978, Nr. 9-113; 1983, Nr. 6-66; 1985, Nr. 20-224).

MINISTRAS PIRMININKAS

ADOLFAS ŠLEŽEVIČIUS

MIŠKŲ ŪKIO MINISTRAS

ALBERTAS VASILIAUSKAS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
1995 m. balandžio 7 d. nutarimu Nr. 500

Miškų priešgaisrinės apsaugos taisyklės

Bendroji dalis

1. Lietuvos Respublikos teritorijos miškuose taikoma vientisa valstybinė priešgaisrinių priemonių sistema, apimanti stebėjimo, profilaktines ir priešgaisrines saugos priemones. Svarbiausieji šios sistemos tikslai yra mažinti miško gaisrų (toliau vadinama – gaisrai) pavojų, vykdyti jų prevenciją, didinti medynų atsparumą gaisrams, prognozuoti, stebėti ir gesinti gaisrus.

2. Miško valdytojai, savininkai ir naudotojai privalo saugoti miškus nuo gaisrų, jie atsako už miškų priešgaisrinės apsaugos būklę.

3. Miškų urėdijos, valstybiniai parkai ir savivaldybės skiria lėšų stebėjimo, profilaktinėms, priešgaisrinės saugos ir gaisrų gesinimo priemonėms visose miško valdose.

4. Miškų priešgaisrinio tvarkymo projektai (planai), kaip sudedamoji miškotvarkos projekto dalis, privalomi visų valdytojų ir savininkų miškams.

5. Miškų priešgaisrinę priežiūrą (kontrolę) visuose Lietuvos Respublikos miškuose vykdo valstybinės miškų tarnybos pareigūnai kartu su valstybinės priešgaisrinės priežiūros tarnybos pareigūnais.

6. Valstybinės miškų tarnybos ir valstybinės priešgaisrinės priežiūros tarnybos pareigūnai turi teisę sustabdyti, apriboti arba uždrausti ūkinę veiklą miško valdoje, kurioje nesilaikoma šių taisyklių.

7. Miško valdytojai, savininkai (jų įgalioti asmenys) privalo supažindinti miško naudotojus su šiomis taisyklėmis, mokyti, kaip elgtis kilus miške gaisrui.

8. Kontroliuodami, kaip laikomasi šių taisyklių, valstybinės miškų tarnybos uniformuoti pareigūnai, parodę tarnybinį pažymėjimą, turi teisę stabdyti miške transporto priemones, kad prireikus nustatytų jų priklausomybę ir vairuotojo asmenybę.

Bendrieji reikalavimai

9. Gaisrams kilti palankiu laikotarpiu (pavasariį ištirpus miške sniegui ir iki prasidedant lietingiems rudens orams ar iškrintant sniegui) draudžiama:

9.1. naudotis atvira ugnimi (kurti laužus, deginti šiukšles), mėtyti neužgesintus degtukus, nuorūkas ir kitus daiktus, galinčius sukelti gaisrą, miške ir arčiau kaip 50 metrų iki jo ribos;

9.2. deginti žolę, šiaudus miško žemėje ir žemės ūkio plotuose (pievose, ganyklose, ražienose ir panašiai);

9.3. medžioti šoviniais, užkimštais įsidegančios medžiagos kamščiais;

9.4. važinėti miškuose transporto priemonėmis su vidaus degimo varikliais ne keliais arba ten, kur įvažiuoti nustatytą tvarka uždrausta (išskyrus miškų ir specialiųjų tarnybų transportą ir asmenis, turinčius miško valdytojų ar savininkų išduotus leidimus);

9.5. pilti degalus miške į mašinų batus, naudotis transporto priemonėmis su vidaus degimo varikliais, jeigu netvarkinga jų kuro tiekimo sistema, duslintuvai ir panašiai.

10. Gaisrams kilti palankiu laikotarpiu laužus galima kurti tik specialiai įrengtose poilsiaviečių laužavietėse, kurios pažymėtos atitinkamu ženklu. Kitose vietose kurti laužus, stovyklauti, rengti masinius kultūros, sporto ir kitus renginius galima tik gavus miško valdytojų ir savininkų rašytinį sutikimą. Laužavietės įrengiamos aikštelėse, esančiose ne arčiau kaip per 5 metrus nuo medžių kamienų ir apsuptose 0,5 metro pločio mineralizuota (iki mineralinio dirvožemio sluoksnio išvalyta) juosta. Baigus kurenti laužą, reikia jį kruopščiai užpilti žemėmis arba vandeniu, kol jis visiškai nustos rusenęs.

11. Miške draudžiama palikti šiukšles, tepaluotus skudurus, buitines ar statybines atliekas, įrengti sąvartynus miške ir arčiau kaip 100 metrų nuo jo ribos. Išimtiniais atvejais sąvartynai valstybiniuose miškuose gali būti įrengiami tik suderinus su Miškų ūkio ministerija.

12. Esant padidintam gaisrų pavojui, savivaldybės valstybinio miško valdytojų teikimu, o miestų miškuose – be šio teikimo gali laikinai uždrausti ar apriboti lankymąsi visuose miškuose bei įvažiavimą į juos.

13. Jeigu dirbant miškuose ar objektuose, kurie ribojasi su miškais (tiesiant kelius, dujotiekius, naftotiekius, elektros tiekimo, ryšių linijas, įrengiant kitas komunikacijas), prireikia naudotis atvira ugnimi, privaloma:

13.1. suderinti darbų vykdymą su valstybinio miško valdytojais ar miško savininkais;

13.2. atviros ugnies naudojimo vietose ir 2–3 metrų spinduliu nuo jų pašalinti iki mineralinio dirvožemio sluoksnio augalinę dangą ir kitas degias medžiagas (pakritas, paklotę ir kita);

13.3. imtis visų atsargumo priemonių gaisrui išvengti;

13.4. darbų vykdymo vietas aprūpinti būtinomis gaisrų gesinimo priemonėmis: gesintuvais, kastuvais, kirviais, pjūklais.

Priešgaisrinių juostų įrengimo bendrieji reikalavimai

14. Miškai skirstomi degumo klasėmis pagal šių taisyklių priedą. Priešgaisrinės juostos įrengiamos I – III degumo klasių miškuose. Priešgaisrinės juostos yra šios:

14.1. mineralizuotos juostos, kuriose degiosios medžiagos pašalintos iki mineralinio dirvožemio sluoksnio. Jos įrengiamos 2–4 metrų pločio (priklausomai nuo degiųjų medžiagų sudėties ir išsidėstymo) ir atskiria miškus nuo galimų ugnies židinių bei stabdo požeminių gaisrų plitimą. Mineralizuotas juostas atstoja miško keliai be degiųjų medžiagų;

14.2. lapuočių medžių juostos, formuojamos 10–50 metrų pločio (priklausomai nuo jų paskirties). Šių medžių juostose pašalinamos išvartos, surenkamos šakos;

14.3. spygliuočių medžių juostos, formuojamos 10–50 metrų pločio. Šios juostos išvalomos, iškertamas spygliuočių trakas ir pomiškis, nugenimos spygliuočių medžių šakos iki 1,5 metro aukščio. Iškirtus spygliuočių medynus, formuojamos lapuočių medžių juostos.

15. Priešgaisrinės juostos įrengiamos:

15.1. prie geležinkelių. Mineralizuotos juostos įrengiamos laikantis geležinkeliui priklausančio miško ruožo ribų. Tarp geležinkelio ir mineralizuotos juostos formuojamos priešgaisrinės medžių juostos. Sausuose spygliuočių miškuose iki 5 metrų nuotoliu viena nuo kitos įrengiamos dvi mineralizuotos juostos;

15.2. prie bendrojo naudojimo kelių. Mineralizuotos juostos įrengiamos 2-5 metrų nuotoliu nuo griovio ar kelio pakraščio, o už jų formuojamos 10–20 metrų pločio priešgaisrinės medžių juostos;

15.3. prie kvartalinių linijų, sudarant uždarus 50–100 hektarų sklypus. Kvartinės linijos mineralizuojamos ir abiejose jų pusėse formuojamos 10 metrų pločio priešgaisrinės medžių juostos;

15.4. kvartalų viduje prie miško kelių ar mineralizuotų juostų, sudarant mažesnius uždarus sklypus. Abiejose kelio ar mineralizuotos juostos pusėse formuojamos 5–10 metrų pločio priešgaisrinės medžių juostos;

15.5. prie kitų galimų gaisro kilimo vietų (karinių dalinių poligonų, stovyklaviečių, verslo įmonių, sandėlių ir panašiai). Mineralizuota juosta rengiama ties miško riba, o už jos formuojama 10–15 metrų pločio priešgaisrinė medžių juosta.

Miškų ūkio ministerijos ir jai pavaldžių miško valdytojų funkcijos

16. Miškų ūkio ministerija:

16.1. rengia vientisą valstybinę priešgaisrinių priemonių sistemą, kuri apima stebėjimo, profilaktines ir priešgaisrines saugos priemones; kartu su valstybinio miško valdytojais, apskričių

valdytojais, miestų (rajonų) savivaldybėmis organizuoja šios sistemos įgyvendinimą, rengia normatyvinius dokumentus;

16.2. organizuoja miško gaisrų prognozavimą ir apie jų pavojų informuoja Lietuvos Respublikos gyventojus per įvairias informacijos priemones (radiją, televiziją, spaudą).

17. Miškų urėdijos ir valstybiniai parkai privalo:

17.1. kontroliuoti, kaip miško naudotojai ir lankytojai laikosi šių taisyklių valstybiniuose miškuose. Valstybinės miškų tarnybos pareigūnams gali būti pavesta priešgaisrinės apsaugos kontrolė ir privačiuose miškuose;

17.2. organizuoti galimų gaisro kilimo vietų stebėjimą;

17.3. kasmet, iki gaisrams kilti palankaus laikotarpio pradžios, organizuoti gaisrinės technikos, gaisrų stebėjimo bokštų remontą, suformuoti priešgaisrines komandas, aprūpinti jas gaisrų gesinimo ir ryšių priemonėmis. Prireikus atnaujinti mineralizuotas juostas, pašalinti iš jų degiąsias medžiagas. Sudaryti (jeigu reikia – patikslinti) operatyvinius gaisrų gesinimo planus. Juos, suderintus su miestų, rajonų priešgaisrinės apsaugos, civilinės saugos tarnybomis, tvirtina miestų, rajonų ekstremalių situacijų komisijos;

17.4. vykdyti aiškinamąjį darbą, įrengti priešgaisrinius kelius, priešgaisrines juostas, vandens telkinius, kelius gaisriniais automobiliams privažiuoti iki jų ir esamų natūralių vandens telkinių bei kita.

Reikalavimai miško savininkams

18. Miško savininkai privalo:

18.1. savo lėšomis įrengti, atnaujinti ir prižiūrėti mineralizuotas ir priešgaisrines juostas (pagal šių taisyklių 14 ir 15 punktų reikalavimus), laužavietes, poilsio aikšteles, valyti mišką ir panašiai;

18.2. kontroliuoti, kad šių taisyklių laikytųsi miško naudotojai ir lankytojai;

18.3. pastebėję gaisrą, nedelsiant informuoti priešgaisrinę apsaugą, valstybinio miško valdytojus ir savivaldybę, pradėti jį gesinti savo jėgomis.

Reikalavimai miško naudotojams

19. Kirsdami medynus, miško naudotojai privalo išvalyti kirtavietes miško kirtimo leidime (biliete, orderyje) nurodytu būdu ir laiku.

20. Degindami kirtimo liekanas, miško naudotojai privalo laikytis šių reikalavimų:

20.1. vykdyti šiuos darbus tik lietingomis, apsiniaukusiomis ir nevėjuotomis dienomis, kai nėra pavojaus kilti gaisrui;

20.2. iš anksto pranešti valstybinio miško valdytojams ar savininkams tikslų šių darbų laiką ir vietą;

20.3. kurti laužus ne arčiau kaip 10 metrų nuo medynų ribos, pavienių medžių ar pomiškio grupių;

20.4. laikytis šių taisyklių 10 punkte išdėstytų nurodymų.

21. Durpinių augaviečių ir viržynų kirtavietėse kirtimo liekanas deginti draudžiama.

22. Gaisrams kilti palankiu laikotarpiu nuolatiniai miško kirtėjai ir sakintojai privalo turėti būtiniausias gaisro gesinimo priemones: kastuvus, kirvius, pjūklus ir nedelsdami gesinti pastebėtus gaisrus.

23. Miško naudotojai apie pastebėtus gaisrus turi pranešti priešgaisrinės apsaugos tarnyboms.

Durpynų naudojimo reikalavimai

24. Durpynų, kurie ribojasi su miškais, valdytojai, savininkai ir naudotojai privalo:

24.1. durpyno teritorijos pakraščiu prie miško įrengti 50 metrų pločio priešgaisrinį ruožą. Šiame ruože iškertami spygliuočių medžiai, pomiškis ir trakas, ruožas išvalomas ir jo vidiniu pakraščiu iškasamas tokio gylio griovys, kad jo dugnas siektų mineralinį gruntą arba gaisrams kilti palankiu laikotarpiu jame nuolat būtų vandens. Išoriniu griovio pakraščiu įrengiamas kelias ir pervažos gaisriniais automobiliams. Durpyno teritorijoje durpes galima sandėliuoti ne arčiau kaip 50 metrų nuo priešgaisrinio ruožo griovio;

24.2. gaisrams kilti palankiu laikotarpiu organizuoti durpynuose budėjimą;

24.3. gesinti gaisrus.

25. Be šių taisyklių, durpynuose būtina laikytis Durpynų priešgaisrinės saugos taisyklių (PST-04-95).

Reikalavimai geležinkeliams

26. Kai geležinkeliai nutiesti per miškus, geležinkelių tarnybos privalo įrengti pagal šių taisyklių 14 ir 15.1 punktų reikalavimus priešgaisrinės juostas ir jas prižiūrėti.

27. Važiuojant per miškus, draudžiama išmesti iš traukinio neužgesintas nuorūkas, degtukus, degančias anglis, šlaką ir kitus daiktus, galinčius sukelti gaisrą.

28. Apie pastebėtus gaisrus geležinkelio darbuotojai turi nedelsdami pranešti priešgaisrinės apsaugos tarnyboms, valstybinio miško valdytojams, savininkams, savivaldybei.

Reikalavimai miško lankytojams

29. Miško lankytojai privalo:

29.1. laikytis šių taisyklių;

29.2. apie pastebėtus gaisrus nedelsdami pranešti priešgaisrinės apsaugos tarnyboms, valstybinio miško valdytojams, savininkams, savivaldybei;

29.3. padėti gesinti aptiktus gaisrus.

Gaisrų gesinimo organizavimas

30. Gaisrai gesinami miškų urėdijų, valstybinių parkų ir kitų miško valdytojų priešgaisrinių komandų, Lietuvos kariuomenės dalinių, savivaldybių ir priešgaisrinės apsaugos tarnybų jėgomis.

31. Miškų urėdijų, valstybinių parkų ir kitų miško valdytojų priešgaisrinės komandos privalo gesinti kilusius gaisrus joms priskirtuose valstybiniuose, privačiuose miškuose ir apie kiekvieną gaisrą priešgaisrinių komandų budėtojai turi nedelsdami informuoti priešgaisrinės apsaugos tarnybas. Gavusios pranešimą apie gaisrą, priešgaisrinės apsaugos tarnybos privalo pranešti priešgaisrinių komandų budėtojams.

32. Kai gaisrai plisdami sukelia ekstremalią situaciją ir jiems užgesinti miškų urėdijų, valstybinių parkų ir kitų miško valdytojų bei miestų (rajonų) priešgaisrinės apsaugos tarnybų pajėgų nepakanka, gaisrų gesinimą regioniniu ir valstybiniu lygiu organizuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybės ekstremalių situacijų komisija per Miškų ūkio ministeriją, Priešgaisrinės apsaugos departamentą prie Vidaus reikalų ministerijos ir Krašto apsaugos ministerijos Civilinės saugos departamentą.

33. Organizuodami gaisrų gesinimą, valstybinės miškų tarnybos pareigūnai, taip pat priešgaisrinės komandos turi teisę nemokamai naudotis kitoms įstaigoms, įmonėms ir organizacijoms priklausančiomis ryšių priemonėmis.

34. Priešgaisrinės apsaugos, Civilinės saugos departamentų, Savanoriškosios krašto apsaugos tarnybos padaliniai ir Lietuvos kariuomenės daliniai gaisrus gesina derindami veiksmus su valstybinio miško valdytojų priešgaisrinėmis komandomis.

Atsakomybė už šių taisyklių pažeidimus

35. Šios taisyklės privalomos miško valdytojams, savininkams, naudotojams ir lankytojams. Asmenys, pažeidę šias taisykles, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

36. Paskirta bauda už šių taisyklių pažeidimus neatleidžia nuo pareigos pašalinti pažeidimus per nustatytą laiką.

Miškų priešgaisrinės apsaugos taisyklių
priedas

Miškų skirstymas degumo klasėmis

Degumo klasė	Medynų charakteristika	Galimo gaisro rūšis
I		
(didelio gamtinio degumo miškai)	spygliuočių jaunuolynai iki 40 metų (Š, N ir L hidrotopų ir visų trofotopų augavietėse); pušynai ir eglynai (Š, N, L hidrotopų ir a, b trofotopų augavietėse)	per visą gaisrams kilti palankų laikotarpį galimi žemutiniai ir viršutiniai gaisrai
II		
(vidutinio gamtinio degumo miškai)	spygliuočių jaunuolynai iki 40 metų (U, P hidrotopų ir visų trofotopų augavietėse); pušynai ir eglynai (Š, N, L hidrotopų ir c, d, f trofotopų augavietėse); lapuočių medynai (Š, N hidrotopų ir a, b trofotopų augavietėse); nusaustų augaviečių medynai	ilgiau užsitęsęs sausringam laikotarpiui, galimi žemutiniai, spygliuočių medynuose – ir viršutiniai gaisrai, nusaustų augaviečių medynuose – durpiniai požeminiai gaisrai
III		
(mažo gamtinio degumo miškai)	lapuočių medynai (Š, N hidrotopų ir c, d, f trofotopų augavietėse); lapuočių medynai (L hidrotopo ir visų trofotopų augavietėse); visų rūšių medynai (U ir P hidrotopų augavietėse)	stichinės nelaimės sąlygomis dėl užsitęsusios sausros galimi žemutiniai ir durpiniai požeminiai gaisrai